

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม

วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา

The Development of a Short-term Vocational Education Management Model in a Multicultural Context at Yala Polytechnic College

ภาณุวัฒน์ บุญยรัตน์

Panuwat Bunyarat

วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา จังหวัดยะลา 95000

Yala Polytechnic College, Yala 95000

Corresponding Author: E-mail: Panu3930@hotmail.com

Received: 9 March. 2022; Revised: 9 April. 2022; Accepted: 25 April. 2022;

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม 2) สร้าง และตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม 3) ทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม และ 4) ประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ การสัมภาษณ์ แบบกิจโครงสร้างและการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า 1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา จากการสังเคราะห์เอกสาร การจัดการศึกษาสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมตามที่เป็นพหุวัฒนธรรม แนวทางการจัดการศึกษาเน้นทักษะทางด้านวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ ทักษะ และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข 2. การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา มี 3 องค์ประกอบคือ 1) ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น 2) การดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น 3) ผลสำเร็จการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น 3. การทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม เป็นการบูรณาการการจัดการศึกษาที่เน้นทักษะตอบสนองบริบทของพื้นที่และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำไปใช้ได้จริง 4. การประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นตามบริบทพหุวัฒนธรรม เป็นรูปแบบที่มีประโยชน์และสามารถนำไปจัดการศึกษาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : รูปแบบ การจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น บริบทพหุวัฒนธรรม

Abstract

This study has been designed as a mixed methodology research of both quantitative and qualitative research with the objectives to: 1) study the condition of short-term professional education in the multicultural context, 2) construct and examine the short-term professional education management model in the multicultural context, 3) conduct an experiment with the short-term professional education management model in the multicultural context, and 4) evaluate the model of short-term vocational education management in a multicultural context. The quantitative and qualitative samples were obtained through specific sampling technique with the research tools including semi-structured interviews and group discussions.

The results of the research showed that: 1. a study of the condition of short-term vocational education in a multicultural context at Yala Polytechnic College based on the document synthesis showed that the education management was in line with the lifestyle and the culture of multicultural context. Moreover, the educational management approach emphasizing professional skills met the needs of the labor market. Thus, the graduates achieved the knowledge, skills, and were able to live happily in the society. 2. The evaluation of a short-term professional education management model in a multicultural context at Yala Polytechnic College consisted of 3 components, i.e. a) factors supporting short-term vocational education b) short-term vocational education management, and c) short-term vocational education achievements. 3. Based on the opinions of the informant group, the short-term vocational education management in a multicultural context is the integration of educational management that emphasized skills responding to the context of the area which graduates could apply in practice. 4. The evaluation of the short-term vocational education management model in the multicultural context conducted by the experts revealing a consistent opinion that it is a useful model and can be used to manage the education in the area effectively.

Keywords : Model, short-term professional education management, multicultural context

1. บทนำ

การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ ต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายในหลายมิติ ทั้งในส่วนของที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ที่สำคัญคือปัญหาความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นความท้าทายในการจัดการศึกษา ส่วนหนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากความไม่เข้าใจ ความไม่ไว้วางใจกัน โดยใช้ความแตกต่างและความหลากหลายของชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ เป็นเงื่อนไขสร้างความชอบธรรมในการสร้างความรุนแรง [1]

ในการจัดการศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญและร่วมกันขับเคลื่อนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่ต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานและความเชี่ยวชาญ เพื่อให้แรงงานมีทักษะความรู้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ในยุค 4.0 เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกกลุ่ม ได้มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ด้านความสามารถในการแข่งขันและด้านการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนและเพิ่มทักษะปฏิบัติงาน (Re-Skill, Up-Skill, New Skill) [2]

การบริหารจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา พบว่า ครูผู้สอนที่เป็นครุรุ่นใหม่ยังไม่เข้าใจบริบทของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีแนวทางการดำเนินการที่แตกต่างกัน ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ และการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน การจัดการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน สังคม และชุมชนเท่าที่ควร ประกอบกับรายงานการประเมินตนเอง ของวิทยาลัยสารพัดช่างยะลา ปีการศึกษา 2562 มีจุดที่ควรพัฒนาสำหรับการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน คือ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา ให้ครบทุกประเด็น การประเมินการสร้างเครือข่ายเพื่อรับการสนับสนุนช่วยเหลือในการบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของชุมชนและสถานประกอบการ [3]

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยสนใจที่จะแก้ปัญหา โดยศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ทำให้เกิดอาชีพ เกิดรายได้ที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม ชุมชนที่มีความหลากหลายทางด้านพหุวัฒนธรรม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา
- 2.2 เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา
- 2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา
- 2.4 เพื่อประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา มีวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

- (1) ศึกษา วิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปตามบริบทพหุวัฒนธรรม
- (2) ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

(3) ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน ตามบริบทพหุวัฒนธรรม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้แก่ รองผู้อำนวยการ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา ครูผู้สอนวิชาชีพพระยะสัน รวมทั้งหมด 34 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ

ประธานคณะกรรมการชุมชน เจ้าของกิจการ รวมทั้งหมด จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ด้วยการจัดประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง ยะลา นำรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ไปทดลองใช้ในวิทยาลัยสารพัดช่างยะลา

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา นำรูปแบบไปใช้จัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 และ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเหมาะสม 2) ความเป็นไปได้ 3) ความถูกต้องครอบคลุม และ 4) ความเป็นประโยชน์

4. ผลการวิจัย

4.1 การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา มีประเด็น ดังนี้

4.1.1 ผลการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปตามบริบทพหุวัฒนธรรม มีประเด็น ดังนี้ 1) ผลการสังเคราะห์เอกสาร พบว่า สภาพการจัดการศึกษาเป็นไปตามบริบทการจัดการศึกษา ในพื้นที่ 2) การศึกษาสภาพแวดล้อมทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษา พบว่า สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา

4.1.2 การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ผลเป็น ดังนี้ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสัน การดำเนินการจัดการศึกษา วิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรมและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับผลสำเร็จการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสัน มีความสอดคล้องกันทุกด้าน

4.1.3 การศึกษาสภาพความต้องการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ผลเป็นดังนี้ การบริหารจัดการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ การพัฒนา ครูและบุคลากร ความสัมพันธ์กับชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การติดตามวัดผลประเมินผล พบว่า ทุกข้อในภาพรวมระดับปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับที่ต้องการ พบว่า ทุกข้อมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

4.1.4 การศึกษาสภาพความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนของผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ พระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ผลเป็นดังนี้ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะและสมรรถนะ วิชาชีพและด้านความรับผิดชอบตนเองและสังคม พบว่า ทุกข้อในภาพรวมระดับปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับที่ต้องการ พบว่า ทุกข้อมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการจัดการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา

4.2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษาประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะครู บุคลากรตามบริบทพหุวัฒนธรรม 2) ด้านคุณลักษณะผู้บริหารในสังคมพหุวัฒนธรรม 2. การดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาตามสังคมพหุวัฒนธรรม 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม 3) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามบริบทพหุวัฒนธรรม 4) ด้านการประชาสัมพันธ์เชิงพื้นที่ตามพหุวัฒนธรรม 5) ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม 6) ด้านการนิเทศติดตามและวัดผลประเมินผล 7) ด้านการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับชุมชน 3. ผลสำเร็จการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนตามบริบทพหุวัฒนธรรม 2) ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามบริบทพหุวัฒนธรรม 3) ด้านคุณลักษณะของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรม

4.2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ รวมทั้ง องค์ประกอบย่อยมีความเหมาะสม

4.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา พบว่า ทุกองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

4.4 การประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้องครอบคลุมและมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับสภาพความต้องการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม พบว่า สภาพความต้องการทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน ควรจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นไปตามแนวทางการดำรงชีวิตประจำวัน ที่สามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้ไปประกอบอาชีพได้ตามวิถีวัฒนธรรม ตามคุณลักษณะของชุมชน ท้องถิ่น ประเพณี ความเชื่อ ภาษาที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นพหุวัฒนธรรม จะต้องจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน จึงเป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมต่อการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ ขวัญสุดา วงษ์แหยม และคณะ [4] ที่ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรมของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา พบว่า สถานศึกษาใช้ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาในการวางแผนงานในอนาคต มีการกำหนดนโยบาย มีวิธีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความแตกต่างทางศาสนาและวิถีชีวิตของคนในชุมชนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เชื่อมโยงและสะท้อนถึงความแตกต่างเชิงบวกและประสบการณ์ของผู้เรียนและชุมชน จัดกิจกรรมและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญและเข้าใจในความแตกต่างทางศาสนาและวิถีชีวิตของคนในชุมชน พร้อมส่งเสริมการจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม และระหว่างกลุ่มของความแตกต่างทางศาสนาและวิถีชีวิตของคนในชุมชนและเปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อความหลากหลายทางสังคมและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ พิริยะ กรูณา [5] ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะโรงเรียนสองศาสนา ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถที่จะประสบความสำเร็จ ในการศึกษา สถานศึกษา

ต้องช่วยสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีทักษะทางสังคมที่สามารถพิจารณาความแตกต่างของกลุ่ม สามารถปรับตัวเมื่ออยู่ร่วมกันและเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม สอดคล้องกับ จูติกร ทองสุกใส และคณะ [6] ที่ศึกษาสภาพของการบริหารจัดการพัหุวัฒนธรรมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สภาพการบริหารจัดการพัหุวัฒนธรรมศึกษาสำหรับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายในวิธีการและกระบวนการ โดยมีการดำเนินงานผ่านกิจกรรม แผนงานและแนวปฏิบัติต่าง ๆ

จากการวิจัยครั้งนี้ ค้นพบองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน และองค์ประกอบที่ 3 ผลสำเร็จการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน ซึ่งองค์ประกอบหลักทั้ง 3 องค์ประกอบ เป็นผลที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพัหุวัฒนธรรม ที่เชื่อมโยงการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารจัดการศึกษา หลักสูตรการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การสร้างเครือข่ายต่าง ๆ ที่ส่งผลไปยังคุณลักษณะของผู้เรียน สถานศึกษาและลักษณะของชุมชนที่เป็นพื้นที่พัหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ เรืองแสง ห้าสกุล และคณะ [7] ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยใช้โมเดลฝึกอบรมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยใช้โมเดลฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กำหนดคณะกรรมการบริหารหลักสูตร 2) วางแผนการใช้หลักสูตร 3) ดำเนินการใช้หลักสูตร 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 5) ติดตามผลการดำเนินการตามโครงการ สอดคล้องกับ สิทธิชัย ทองมาก และคณะ [8] ที่ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพัหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพัหุวัฒนธรรม 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพัหุวัฒนธรรม 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพัหุวัฒนธรรม 4) การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพัหุวัฒนธรรม 5) การแนะนำในสังคมพัหุวัฒนธรรม และ 6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพัหุวัฒนธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ชูทอง [9] ที่ศึกษากลยุทธ์การจัดการอาชีวศึกษาในสังคมพัหุวัฒนธรรมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงทางสังคม วิทยาลัยการอาชีพกาญจนภิเษกหนองจอก พบว่า องค์ประกอบของแนวคิดที่มีผลต่อการจัดการอาชีวศึกษาในสังคมพัหุวัฒนธรรม เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงทางสังคม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบกระบวนการให้การศึกษาและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับผลผลิตสู่สังคม

ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพัหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา พบว่า มีความเหมาะสมของเนื้อหา มีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ มีความถูกต้องครอบคลุม และมีความเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา รายละเอียดของเนื้อหาในการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เป็นพัหุวัฒนธรรม สามารถจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีรายละเอียดครอบคลุมตามอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ สุมาวดี พวงจันทร์ และคณะ [10] ที่ศึกษาการพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การจัดการอาชีวศึกษาของเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น อยู่บนพื้นฐานของอัตลักษณ์การจัดการศึกษา เพื่อการมีอาชีพและการมีงานทำ

ให้กับนักเรียนนักศึกษาเยาวชน ประชาชนให้มีมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ [11] ได้ศึกษาการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนชายแดน กรณีศึกษาโรงเรียนด้านสังขรว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาเงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดเน้นและลักษณะสำคัญขององค์กรสมรรถนะสูง นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จให้ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศใช้

ในการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้องครอบคลุมและมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม เป็นรูปแบบที่เป็นไปตามอัตลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งเมื่อนำไปใช้จัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในรูปแบบของการเรียน รายละเอียดของรูปแบบครอบคลุมเนื้อหา และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้อง นิติ นาชิต และคณะ [12] ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการนำรูปแบบการประเมินแบบพลังเสริมอำนาจ ไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ในภาพรวมหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การนำรูปแบบการประเมินหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยของความสอดคล้องหัวข้อกับวัตถุประสงค์โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความสอดคล้องกันทุกหน่วยการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เรืองแสง ห้าสกุล และคณะ [7] ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยใช้โมดูลฝึกอบรมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษา ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรพระยะสันโดยใช้โมดูลฝึกอบรมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษา จำนวน 3 เล่ม ประกอบด้วย คู่มือการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการ คู่มือการบริหารหลักสูตรพระยะสัน และคู่มือการติดตามประเมินผล พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ สมพร ชูทอง [13] ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีวศึกษาจันทบุรี พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้องครบถ้วนและมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา จะประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ต้องมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม 2) การดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม และ 3) ผลสำเร็จการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. การนำรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
2. สถานศึกษาที่นำรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันตามบริบทพหุวัฒนธรรม วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา ไปใช้ควรศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันในสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสม มีความยืดหยุ่นกับบริบทของสถานศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)*. สืบค้น 18 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://planning.pn.psu.ac.th>
- [2] สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2563). *คู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ (Education to Employment : E to E) ประจำปีงบประมาณ 2563*. สืบค้น 18 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://bsq.vec.go.th>
- [3] วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา. (2563). *รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2562*. (85). ยะลา.
- [4] ขวัญสุดา วงษ์แหยม, วรกาญจน์ สุขสดเขียว, และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). *การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรมของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์, 13 (3), 133.
- [5] พิริยะ กรุณา. (2561). *การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา*. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018” (น.357). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ไทย. สืบค้นจาก <http://journalgrad.ssu.ac.th/index.php/miniconference/article/view/1626>
- [6] จิตติกร ทองสุกใส, เอกรินทร์ สังข์ทอง, อีร์ หฤทัยธนาสันติ, และคณิตา นิจจรัลกุล (2562). *การศึกษาสภาพการจัดการบริหารจัดการพหุวัฒนธรรมศึกษาสำหรับศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วารสารวิชาการ Viridian E- journal, Slipakorn University (สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ), 12 (4), 277.
- [7] เรื่องแสง ห้าสกุล, ชัยวิจิต เขียรชนะ, และไพโรจน์ สติรียากร (2559). *การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยใช้โมดูลฝึกอบรมในการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 7 (2), บทความย่อ.
- [8] สิทธิชัย ทองมาก. (2560). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปัตตานี. สืบค้นจาก <http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/paper/f95ccc4e01afef3460436b0732a94b40.pdf>
- [9] สมพร ชูทอง. (2560). *กลยุทธ์การจัดการอาชีวศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงทางสังคม วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก*. วารสารการวิจัยและนวัตกรรมสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร, 2 (2), 28.
- [10] สุมาวดี พวงจันทร์, เอกรินทร์ สังข์ทอง, ผ่องศรี วนิชย์ศุภวงศ์, และเรखा ชูสุวรรณ. (2558). *การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาของเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 26 (2), 125.
- [11] ณัฐชุกา สุวิทยานต์. (2559). *การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนชายแดนกรณีศึกษาโรงเรียนด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก <https://km-r.arts.tu.ac.th/s/ir/item/1471>
- [12] นิตี นาชิต, ชัยวิจิต เขียรชนะ, และสิริรักษ์ รัชชุตานติ (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการนำรูปแบบการประเมินหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วารสารวิชาการ Viridian E-journal, Slipakorn University (สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ), 9 (1), 625.
- [13] สมพร ชูทอง. (2560). *การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพัฒนวิชาการเขตพน.